

der, man saaledes havde taget bort fra Bønderstekerne og Bønderjorderne. Det er denne Rækkefølge, der vil blive fulgt, naar en reent demokratisk Forsatning kan komme til at virke uden nogen Hindring. Det er sagt: Ja, i Landstinget see vi dog, at der er kun 10 demokratiske Stemmer mod Udkastet; men hvor længe sidder et saadant Landsting, naar først den demokratiske Magt, der raader over det, kommer til Bevidsthed? Vi have seet her i enkelte Kredse, hvorledes den ganste og aldeles har raadet over Landstingsvalgene, og lad kun Bevidstheden om Magten trænge igennem overalt, den skal føre til de samme Følger.

Man har nu i Udkastet ved Siden af de fra den almindelige Valgret udgaaede Valgsat en anden Valgklasse. Det er sagt, at dette er unaturligt, man giver her enkelte Folk et Privilegium, og de maae derved føle sig som dem; der staae over andre Menneker; der er talt om, at de bleve de Herskende og de Andre de Beherskede o. s. fr.; Sproget har ikke stærkere Udtryk end dem, der i Pressen ere brugte herom. Den ærede Rigsdagsmand talte om politisk Lighed; det er et smukt Ord, men jeg troer, at Begrebet var ikke rigtigt opfattet. Der kan meget godt være politisk Lighed, fordi ikke Enhver i Staten har accurat den samme Indflydelse paa Lovgivningsmagten; deri ligger ikke den politiske Lighed; Spørgsmaalet er, om denne Afsondring i visse Classer af Folket er noget unaturligt, og dertil siger jeg: Nei, den er ikke unaturlig. Det er naturligt, at der i ethvert Samfundsliv er forskellige Organismer, der virke sammen, og at den ene eller anden kan have større eller mindre Betydning, og ligesaalidt som et menneskeligt Legeme kan trives, naar enkelte Dele af samme bestinde sig i en ringere Tilstand, saaledes troer jeg heller ikke, at Folkelegemet i lang Tid kan trives, naar de enkelte virkelige særlige Bestanddele af Folket slet ikke have nogen Selvstændighed. Det kan vel være rigtigt, at den større Deel har den overveiende Indflydelse, ligesom den ogsaa vil beholde den efter Udkastet, naar man tager alle Anliggenderne tilfammen; men at visse Classer skulde udelukkes fra al selvstændig Indflydelse, maa

fremkalde en bitter Følelse hos disse. Der er spottende talt om, at det er „en Ubehagelighed“; det er mere, det er en Krænkelse. Dette er det naturlige, det virkelige Forhold; de Forhold, der virkelig ere tilfæde, det er dem, vi skulle see hen til. Vi kunne ikke skade os et idealt Folk, vi maae tage det, som det er. Det er nu min Anskuelse, at for Diebliffet er det Ret, at give disse Samfundsclasser nogen selvstændig Indflydelse. Man har ikke villet nogen Deling efter forskellige enkelte Classer, saa at der skulde være visse Godseiere, visse Geistlige, visse Kjøbstadsborgere og visse Videnskabsmænd, nei, det har man ikke; man har kun søgt at danne to Grupper, som i Samfundet staae hinanden saa nær, at de kunne finde Tilfredsstillelse ved at være samlede, og derved har man nærmet sig Grundsatningerne for den Valglov, som nu gjaelder. Man har, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Afd. Valgkreds (Monrad) rigtigt bemærkede, valgt at gaae imellem den for de andre Landsdele gjaeldende, ständeriske Repræsentation og den almindelige Valgret, som gjaelder og vil vedblive at gjælde for Kongeriget Danmarks særegne Anliggender.

Det er saaledes anlagt i Udkastet, at Flere og Flere successive kunne træde ind og maae træde ind i den udsøndrede Klasse, forudsat at Velstanden vedbliver at stige. Der er spottet meget med Beregningen af den Indtægt, der her skulde give Valgret; der er sagt af den sidste ærede Taler, at til Forurettelse for Bønderne skulde Tienden ikke regnes med til Indtægten. Saavidt jeg hørte, foreholdt nemlig den sidste Taler den foregaaende Taler, at han havde glemt, at Tienden skulde fradrages, og han sagde: „Den Mand, der talte sidst, vidste ikke Bessed!“ Men jeg troer snarere, at han ikke selv vidste Bessed. Oppebærer en Mand nogen Tiende, saa skal den regnes med til Indtægten. Det er kun ved Beregningen af Skattecensus, at Tienden ei skal medregnes. Jeg skal overhovedet bemærke, at Tingene slet ikke stiller sig saa vanskelig ved Beregningen af Indtægten; en Mand heri Salen kom forleden til mig med en Beregning, som jeg maa finde fuldkommen rigtig,